

POROČILO O DEJAVNOSTI DRUŠTVA NOVINARJEV SLOVENIJE V LETU 2019

Društvo novinarjev Slovenije ostaja tudi v letu 2019 **največja stanovska novinarska organizacija** s skoraj 900 člani. Njegova temeljna vloga ostaja **zastopanje interesov novinarjev in novinarske skupnosti**. Znova smo večkrat opozorili na nesprejemljivost žalitev in groženj, uperjenih v novinarje, in nujnost, da pristojni organi vse primere ustrezno obravnavajo in pretehtajo, pa tudi obsodijo in sankcionirajo. Ob tem smo delodajalce pozvali k podpori napadenih novinarjev. V primeru sodnega preganjanja novinarjev, ki so objavljali prispevke o ozadih prodaje Mercatorja, smo tožilstvo pozvali k odstopu od pregona, saj ocenjujemo, da je kazensko preganjanje novinarjev zaradi objave podatkov v javnem interesu nesprejemljivo. Ministrstvo za pravosodje in slovensko vlado smo pozvali, da se zavzameta za celovito in učinkovito ureditev zaščite žvižgačev. Odzvali smo se tudi ob aretaciji Juliana Assangea, ki je skrb vzbujajoča za žvižgače, saj jim sporoča, da niso varni. Ostro smo obsodili poskus oblastnega discipliniranja in obvladovanja medijev, ki ga je pričakovala madžarska ambasada od slovenskega zunanjega ministrstva, ko je v diplomatski noti naslovnico tednika Mladina označila za politično neodgovorno in pozvala ministrstvo, naj pomaga pri preprečevanju podobnih incidentov. Obsodili smo tudi poskus posega samooklicanega predstavnika hrvaške vlade v uredniške odločitve POP TV. Pritiskom na slovenske novinarje smo dali poseben prostor v videoposnetku, ki smo ga pripravili ob dnevu svobode tiska. Znova smo se zavzeli za sprejem evropske direktive o avtorskih pravicah kljub zadržanosti zaradi pomanjkanja zagotovila, da bodo prihodki od bodoče založniške pravice pravično in sorazmerno razdeljeni med založnike in novinarje. Pozdravili smo predlog novele zakona o davku na dodano vrednost, ki prinaša nižjo stopnjo DDV tudi za tiskane časopise in periodične publikacije, za kar smo se tudi že predhodno zavzeli. Podprli smo tudi protest hrvaških kolegov, ki je potekal pod sloganom Ugrabili ste medije, novinarstva ne damo, ter pozvali HRT k umiku tožb proti hrvaškim novinarjem. Pozdravili smo namero Slovenskega državnega holdinga, da od podjetij v državni lasti zahteva jasnejša merila in cilje pri porabi denarja za oglaševanje.

Ob pričakovani združitvi Dnevnika in Večera po odločbi Javne agencije RS za varstvo konkurence smo znova pozvali k ohranitvi kakovosti in profesionalnosti vsebin obeh medijev, nadaljnjemu obstoju ločenih blagovnih znamk ne glede na poslovno povezavo, k pluralnosti medijskih vsebin in vsekakor tudi k ohranitvi delovnih mest ustvarjalcev obeh medijev, ki so po našem prepričanju tudi edino zagotovilo za doseg naštetih ciljev.

Pripravili smo podrobne pripombe na predlog novele zakona o medijih, ki smo jo ocenili za premalo ambiciozno in konkretno kljub temu, da izpostavlja pomembne težave, s katerimi se soočamo akterji

na medijskem področju. Dialog z ministrstvom za kulturo, ki je pripravilo predlog novele, bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

Predstavniki društva so na razmere v društvu in novinarstvu opozarjali tudi s pojavljanjem v medijih. Odmevno je bilo gostovanje predsednice društva Petre Lesjak Tušek v [oddaji Intervju](#), ki jo je vodila Ksenija Horvat. Izpostavljamo še pogovor s Tatjano Pirc v [Vročem mikrofону](#) in z Vesno Martinec v [Radijski tribuni](#). Lidija Hartman je v [Nočnem obisku](#) gostila članico upravnega odbora Mojco Zorko.

Na **volilni skupščini** društva 25. septembra je bila za predsednico znova izvoljena **Petra Lesjak Tušek**, ki je v svojem programu med drugim zapisala: »Verjamem, da društvo mora o(b)stati stičišče in vezni člen novinarjev. Da moramo biti povezana skupnost, če hočemo biti tudi odločni posamezniki. Odgovornost za to, da bomo še dovolj povezani, imeli dovolj veljave in moči, pa je naša skupna – zato prava pot ni najlažja pot, umik ali pasiva, temveč je (naj)težja pot aktiviranja edina izbira.«

V upravni odbor so bili izvoljeni Gašper Andrinek, Tadeja Anžlovar, Primož Cirman, Nevenka Dobljekar, Anja Hreščak, Nika Kunaver, Špela Kuralt, Duška Lah, Timotej Milanov in Mojca Zorko. Skupščina je za člane Novinarskega častnega razsodišča imenovala Ireno Brejc, Ranko Ivelja, Sonjo Merljak Zdovc, Tatjano Pirc in Braneta Piana, za predstavnico javnosti pa pravnico Katarino Vučko. Nadzorniki društva v novem mandatnem obdobju bodo Andrej Bedek, Miran Korošec in Meta Verbič.

Člani društva so se na skupščini seznanili tudi z vsemi poročili o delu organov društva v preteklih štirih letih. Sprejeli so spremembe statuta in Kodeksa novinarjev Slovenije. Spremembe kodeksa se nanašajo predvsem na člene, ki urejajo posege v zasebnost, kodeks pa bo obogaten z novim 16. a členom, ki ureja označevanje spreminjanja in umikanja novinarskih prispevkov v spletnih medijih.

Društvo se kot član mednarodne in evropske zveze novinarjev udeležuje tudi mednarodnih dogodkov v organizaciji sorodnih organizacij. Letos smo se udeležili redne letne skupščine evropske zveze, na kateri smo izmenjevali izkušnje s predstavniki ostalih novinarskih združenj in izbrali novo vodstvo združenja. Udeležili smo se tudi delavnice o spodbujanju enakosti spolov in raznolikosti na delovnem mestu. Predstavnica društva je aprila obiskala tudi največji novinarski festival v Evropi – International Journalism Festival v Perugii, kjer se je seznanila z izkušnjami in dobrimi praksami iz drugih držav.

Redno iščemo mednarodne vire za financiranje novinarskih projektov, izobraževanja novinarjev, poklicne izmenjave, natečaje za novinarske nagrade oziroma finančno podporo preiskovalnim projektom in jih v novičniku posredujemo članom društva. Relevantne razpise objavljamo tudi na spletni strani društva.

V začetku novembra smo med članstvom izvedli anketo, s katero smo želeli preveriti, katere so največje težave, ki pestijo novinarje pri opravljanju njihovega dela, in na kakšen način so pripravljeni sodelovati pri društvenih aktivnostih, s katerimi bo društvo opozarjalo na slabšanje razmer v novinarskem poklicu. Vprašalnik je izpolnilo 232 novinarjev. Največji težavi po mnenju anketirancev sta preobremenjenost in prenizka plača.

Novembra smo podelili tudi novinarske nagrade **Čuvaj/Watchdog**, s katerimi promoviramo poklic in kakovost v novinarstvu. Nagrado za življenjsko delo je prejel novinar Dela Boris Šuligoj. Nagrade za izstopajoče novinarske dosežke v letu 2019 so prejeli Adrijan Bakič, Televizija Slovenija; projekt Prvega programa Radia Slovenija Delaj in molči avtoric Darje Pograjc, Andreje Gradišar, Nataše Rašl in Ane Skrt ter Ranka Ivelja, Dnevnik. Nagradi za izstopajoče dosežke v novinarski fotografiji sta prejela: za posamično fotografijo Blaž Samec, Delo, in za reportažo Luka Cjuha, Dnevnik. Debitantske nagrade za dosežke mladih novinarjev, ki so v poklicu manj kot pet let, so prejeli: Klara Širovnik, Večer; Lucijan Zalokar, Delo in Žan Dolajš, Televizija Slovenija. Porota je podelila tudi tri pohvale, in sicer za izstopajoči novinarski dosežek Večerovemu Totemu listu in projektu MMC RTV Slovenija Izza zidov 1989–2019 avtoric Ane Svenšek in Maje Kač; za izstopajoči dosežek na področju novinarske fotografije pa Dnevnikovemu fotografu Jaki Gasarju.

V sklopu projekta **Zaščita nadzorne vloge civilne družbe in novinarjev v Sloveniji**, ki ga financira NEF-Mreža evropskih fundacij (Program Civitates), pri katerem sodelujemo Mirovni inštitut, Društvo novinarjev Slovenije in Pod črto, naslavljamo grožnje in izzive za uresničevanje nadzorne vloge civilne družbe in novinarjev v Sloveniji ter razvijamo orodja in mehanizme za krepitev naših zmognosti za učinkovite odzive na grožnje ter za pridobivanje javne podpore. Med aktivnostmi projekta je mapiranje napadov na novinarje in NVO. Praktične izkušnje o učinkovitem komuniciranju pri odzivanju na napade na civilno družbo je 22. maja z nami delil Juraj Rizman iz Programa za zaščito civilne družbe na Slovaškem. Z Mirovnim inštitutom smo 26. septembra organizirali tudi delavnico o pravnem in komunikacijskem odzivanju na napade na NVO, ki se je je udeležilo skoraj 20 predstavnikov in predstavnic NVO. Vodili so jo strokovnjaki iz Slovenije. Podobno delavnico za novinarje bomo izvedli v začetku 2020. Rezultat projekta bodo pravna in komunikacijska navodila za ravnanje v primeru napadov in groženj ter poročilo o mapiranih napadih.

Društvo se je z Mirovnim inštitutom ter zavodoma Pod črto in Danes je nov dan povezalo v konzorcij, ki bo od 1. 11. 2019 do 31. 1. 2022 z različnimi dejavnostmi naslovil problematiko nižanja demokratičnih standardov v Sloveniji in krčenja prostora za delovanje civilno družbenih organizacij na področju človekovih pravic, enakosti in svobode medijev. Društvo bo v sklopu vloge **PODPRI: razvoj inovativnih modelov podporništva in komuniciranja za NVO**, ki jo sofinancira Ministrstvo za javno upravo Republike Slovenije, razvijalo članski model, kar bo zajelo ugotavljanje potreb članov, razvoj novih storitev, povečano prisotnost na terenu, izboljšanje komunikacije s člani.

Pod okriljem društva je tudi v letu 2019 uspešno delovalo **Novinarsko častno razsodišče**, ki je na septembrski skupščini začelo nov štiriletni mandat v novi sestavi: Tatjana Pirc (predsednica), Brane Piano (podpredsednik), Bojan Šuštar, Nataša Štefe, Katarina Vučko, Miha Šepec¹, Irena Brejc, Gabrijela Milošič, Ranka Ivelja, Sonja Merljak Zdovc in Jelena Aščić (člani). Razsodišče je v letu 2019 obravnavalo primerljivo število primerov kot v preteklih letih. Več informacij o delu razsodišča, vključno s poročili o delu, je dostopnih na spletni strani razsodisce.org. Volilna skupščina društva je potrdila tudi nujne

¹ Miha Šepec je medtem odstopil, zato bo nadomestnega člana razsodišča imenoval sindikat novinarjev na svoji prvi skupščini.

spremembe Kodeksa novinarjev Slovenije, ki jih je razsodišče pripravilo na podlagi uporabe kodeksa v praksi in posvetov z uredniki spletnih medijev.

IZVEDENE AKTIVNOSTI

januar 2019

DELAVNICA: ABC VARNEGA KOMUNICIRANJA ZA NOVINARJE, 2. del

Anuška Delić je 11. januarja v prostorih društva izvedla drugi del delavnice varnega komuniciranja za novinarje, ki je bil namenjen spoznavanju šifriranju elektronskih poštnih sporočil. Izobraževalne delavnice se je udeležilo 10 oseb. [Prvi del delavnice](#) smo izvedli v okviru festivala Naprej/Forward 23. novembra.

februar 2019

REGIJSKA DEBATA – MEDIJI: LAHKOTNOST BESED, TEŽA KLIKOV

Vprašali smo se, kaj je danes sploh medij, kdo so novinarji, zakaj so tradicionalni mediji s tehničnimi vsebinami pomembni za delovanje demokracije, kaj mladi pričakujejo od medijev in kako se aktivirati, da bi v družbi dolgoročno vzdrževali in (so)oblikovali kritične javnosti. O tem smo razpravljali v četrtek, 28. februarja, v Koroškem mladinskem kulturnem centru KompleKS na Ravnah na Koroškem. Sodelovali so Ana Pisar, Urška Polanc, Drago Benko, Robi Brezovnik, Klemen Potnik, razpravo je povezovala Petra Lesjak Tušek, predsednica društva novinarjev. Razprava, ki smo jo organizirali v sodelovanju z Večerom, KMKC Kompleks in BK TV, je bila zelo dobro obiskana s približno 50 obiskovalci.

marec 2019

POGOVOR: KAKO (JEZIK) EU PRIBLIŽATI JAVNOSTI

Evropske volitve so bile ena od osrednjih letošnjih tem v novinarskih redakcijah. Vendar je poročanje o EU za marsikateriga novinarja izziv, saj mora zapleteno evropsko zakonodajo prevesti v bralcu, gledalcu ali poslušalcu razumljiv jezik in mu pojasniti, kako bodo odločitve na ravni EU vplivale na njegovo vsakdanje življenje. Ta izziv je še večji za tiste medije, ki nimajo svojih dopisnikov v Bruslju in informacije pridobivajo iz druge roke.

V Ljubljano smo zato povabili bruseljskega dopisnika nemškega Spiegla **Petra Müllerja**, ki velja med dopisniki za strokovnjaka za evropske teme. Gostili smo ga v ljubljanski Trubarjevi hiši literature v

petek, 15. marca. Pogovor z gostom je moderiral **Igor Evgen Bergant**. Udeležilo se ga je 15 obiskovalcev.

POGOVOR: [MEDIJSKA PISMENOST – KOMPAS V SVETU NOVIC](#)

Ob predstavitvi priročnika [Otroci in mediji: Iskanje resnice v svetu novic](#) smo 21. marca v ljubljanski Trubarjevi hiši literature priredili pogovor o medijski pismenosti. Razpravljali so Simon Delakorda, Barbara Kampjut, Alenka Marovt in Tamara Vonta, pogovor je usmerjala in povezovala dr. Sonja Merljak Zdovc. Pogovora se je udeležilo več kot 20 obiskovalcev.

april 2019

[DELAVNICA: PREVERJANJE DEJSTEV Z MAREKOM MILLERJEM](#)

Zaradi velikega interesa med novinarji smo v društvenih prostorih 17. aprila znova gostili delavnico o uporabi digitalnih orodij za preverjanje verodostojnosti podatkov, novic in posnetkov, ki jih najdemo na spletu. Predaval je **Marek Miller**, sodelavec Google News Laba z večletnimi izkušnjami z delom v medijski industriji. Število mest je bilo zaradi kakovosti dela omejeno na 15, zapolnjena so bila vsa.

maj 2019

Ob mednarodnem dnevu svobode medijev 3. maja je društvo pripravilo videospot **Medijske svobode ne damo**, v katerem novinarji in novinarke slovenskih medijev (STA, Večer, Dnevnik, Delo, Mladina, Reporter, TV Slovenija, Val 202, Pop TV, Kanal A, 24ur.com in BK TV) izpričujejo pritiske, ki so jim izpostavljeni pri svojem delu. [Spot](#) si je ogledalo več kot 1500 oseb, povezavo so delili vsi sodelujoči mediji; izsek je bil prikazan v osrednjih informativnih oddajah TV Slovenija in Planet TV.

junij 2019

[MEDNARODNI SIMPOZIJ: JE REGULACIJA DRUŽBENIH MEDIJEV POTREBNA?](#)

Društvo je skupaj s podjetjem Data in Inštitutom Jožef Stefan sodelovalo pri organizaciji mednarodnega simpozija o regulaciji družbenih omrežij in platform, ki je potekal 6. junija v ljubljanskem M hotelu. Udeležilo se ga je 20 oseb.

[ZAJTRK Z NOVINARJI: OTROK JE NAJPREJ OTROK](#)

Ob svetovnem dnevu beguncev sta Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC in UNICEF Slovenija v sodelovanju z društvom 20. junija organizirala zajtrk z novinarji o uresničevanju pravic otrok migrantov v Sloveniji. Med ključnimi izzivi smo izpostavili tveganje socialne izključenosti otrok

migrantov, pripor migrantskih otrok, visok delež pogrešanih otrok, oblikovanje sistemske rešitve nastanitve in oskrbe otrok brez spremstva ter manko nastanitvenih možnosti za najbolj ranljive otroke. V razpravi smo se dotaknili poročanja o migrantskih otrocih in smernicah, ki jih je pripravil UNICEF, ter izkušenj spletnega časopisa za otroke Časoris pri predstavljanju zgodb migrantskih otrok. Zajtrka se je udeležilo 15 oseb.

POGOVOR S PREDSEDNICO DRUŠTVA

Prekmurski aktiv Društva novinarjev Slovenije je 20. junija v Murski Soboti gostil predsednico DNS Petro Lesjak Tušek. V pogovoru, ki ga je moderiral predsednik aktiva Timotej Milanov, so se člani in zainteresirana javnost pogovarjali o trenutni situaciji v slovenskem novinarstvu, ki ga med drugim zaznamujejo pogoste lastniške spremembe v medijih, krčenje dopisniških mrež in pojav številnih novih medijev. Pogovora se je udeležilo 30 oseb.

november 2019

FESTIVAL KAKOVOSTNIH MEDIJSKIH VSEBIN NAPREJ/FORWARD

Festival je potekal 21. in 22. novembra v ljubljanskem Centru slovanskih kultur France Prešeren in v društvenih prostorih. Festivala se je udeležilo približno 350 obiskovalcev, največ se jih je zbralo na petkovi podelitvi nagrad Čuvaj/Watchdog.

Na osrednjem festivalskem prizorišču so potekali trije festivalski pogovori – Odbita do bita o robotizaciji novinarskega dela, o vlogi lokalnih dopisnikov in večerni pogovor novinarke Ksenije Horvat z osrednjim gostom festivala, nekdanjim odgovornim urednikom španskega časnika El Mundo Davidom Jiménezom. V Medijski beri smo predstavili tri izstopajoče domače medijske projekte. Matej Praprotnik pa je pripravil interaktivno predavanje o zatonu Facebooka in vzponu podcastov.

V sklopu festivala smo v društvenih prostorih izvedli dve delavnici. Delavnico o prepoznavanju in preprečevanju izgorelosti, s katero se sooča vse več novinarjev, je vodila psihoterapevtka Tina Bončina. Luka Dakskobler pa je udeležencem delavnice S terena z dobro fotografijo predstavil osnove fotografije, nato pa so se z novimi znanji odpravili na teren, kjer so posneli nekaj fotografij, ki so jih v zaključku delavnice pregledali in analizirali.

december 2019

POGOVOR Z ODGOVORNIM UREDNIKOM VEČERA

Prekmurski aktiv Društva novinarjev Slovenije je 11. decembra v Murski Soboti gostil odgovornega urednika Večera Matijo Stepišnika. Pogovor o izzivih, s katerimi se soočajo tiskani mediji, je moderiral predsednik aktiva Timotej Milanov. Pogovora, ki mu je sledilo druženje, se je udeležilo 20 oseb.

V Ljubljani, 15. marca 2020

Anastazia Stepić

skrbnica članstva Društva novinarjev Slovenije

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM ZA DRUŠTVA:

- 1.) Materialno in finančno poslovanje je opredeljeno v internem aktu društva.
- 2.) Društvo uporablja SRS – 33 – 2006 Računovodske rešitve v DRUŠTVIH in invalidskih organizacijah in v nekaterih primerih pa upošteva tudi splošne računovodske standarda 2006. V primerih, ko je standard SRS – 33 - 2006 v nasprotju z novim Zakonom o društvih (Ur.l. št. 61/06) pa uporablja zakonske določbe.
- 3.) Društvo opravlja nepridobitno dejavnost in vodi knjige tako, da lahko poroča o nepridobitnem delu dejavnosti.
- 4.) Presežek prihodkov nad odhodki je porabljen v skladu s 3. odstavkom 24. člena Zakona o društvih, to je za uresničevanje ciljev oziroma za opravljanje nepridobitne dejavnosti, določene v splošnem aktu društva.
- 5.) Pregled zunanjega revizorja ni potreben, v skladu s 1. odstavkom 27. člena Zakona o društvih (Ur.l. št. 61/06.)
- 6.) Posamezne računovodske kategorije smo ugotavljali na naslednje načine:
 - Dolgoročnih rezervacij nismo oblikovali;
 - Zapadlih neporavnanih terjatev nismo odpisovali.
- 7.) Notranji finančni nadzor izvaja predsednik društva.